

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/328/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712213492
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7712213492.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Diany Solčányovej a členiek senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a JUDr. Ludviky Bodnárovej v právnej veci navrhovateľky E. J. rod. H. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v J. na P. ul. č. XXX/X zastúpenej JUDr. Emíliou Haberovou advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie na Fialkovej ul. č. 3953/5 v Michalovciach proti odporcovi E. J. nar. X.X.XXXX bývajúcemu na P. ul. č. XXX/X v J. zastúpenému JUDr. Jozefom Kravecóm CSc. advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie na Čingovskej ul. č. 9 v Košiciach v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode voči maloletej H. J. nar. XX.X.XXXX a mal. J. J. nar. XX.X.XXXX obidvom bývajúcim u matky zastúpeným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo 16.4.2013 č.k. 10P 73/2012-50 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okrem výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi H. J. a J. J., ktorý zrušuje a v rozsahu zrušenia vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo navrhovateľky a odporcu, na čas po rozvode zveril maloleté deti H. a J. do osobnej starostlivosti navrhovateľky, odporcu zaviazal prispievať na výživu mal. H. 60 € mesačne a mal. J. 60 € mesačne navrhovateľke vždy do 18. dňa v mesiaci dopredu od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, styk otca s maloletými deťmi upravil bez obmedzenia a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca s návrhom napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vytkol konajúcemu súdu rozvedenie jeho manželstva s navrhovateľkou napriek tomu, že krízu manželstva zapríčinila navrhovateľka svojou krátkodobou známosťou s iným mužom, čo je on ochotný jej odpustiť a svoje chovanie úplne prispôbiť jej požiadavkám. Rovnako mu vytkol, že návrhu vypočuť jeho aj navrhovateľkiných rodičov za účelom zistenia existencie alebo neexistencie rozvratu manželstva nevyhovelo a s výpovedami maloletých detí, ktoré vypočuť v neprítomnosti účastníkov konania, sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevyporiadalo. Poprel, že by manželstvo s navrhovateľkou bolo iba formálne a neplnilo svoj účel a vyjadril názor, že rozvod manželstva nie je v záujme maloletých detí, ktoré dosahujú v škole veľmi dobré výsledky, čo potvrdil aj kolízny opatrovník. Konštatoval, že pri rozhodovaní o výživnom majetkové a finančné pomery účastníkov konajúci súd zisťoval iba formálne a nezohľadnil jeho starostlivosť o domácnosť, výživné, ktoré prispieval v rozsahu 100 € mesačne, splácanie detských poisťiek, finančné prispievanie na stravu, školské potreby a zabezpečovanie ošatenia a športových potrieb pre maloleté deti. Vyjadril nesúhlas aj s úpravou jeho styku s maloletými deťmi, ktorú označil za neurčitú a preto nevykonateľnú. Konštatoval, že navrhovateľka odmieta akúkoľvek komunikáciu s ním, čím mu znemožňuje kontakt s deťmi.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcu žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a jeho tvrdenia označila za nepravdivé, najmä skutočnosť o jej mimomanželskej známosti. V tejto súvislosti uviedla, že odporca je človek s bujnou fantáziou a chorobnou žiarlivosťou a práve táto v značnej miere prispela k jej rozhodnutiu ukončiť manželský zväzok. Konštatovala, že o deti sa riadne stará a preto majú všetko, čo potrebujú. Nikdy nepopierala skutočnosť, že odporca jej z času na čas prispel na spoločnú domácnosť a dobrovoľne prispieval na výživu detí, čo potvrdila aj v svojej účastníckej výpovedi. Uviedla, že preukázala všetky svoje príjmy, tak dávku v hmotnej núdzi, ako aj príjem z dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a žiadne iné príjmy nemá. Rodinné prídavky, ktoré odporca označil za jej príjem, používa na ich účel, ktorým je uspokojovanie potrieb maloletých detí. Zdôraznila, že odporca od posledného pojednávania si prestal plniť vyživovaciu povinnosť voči deťom napriek tomu, že s výživným na pojednávaní súhlasil tak, ako súhlasil s neobmedzenou úpravou jeho styku s deťmi, ktorú teraz v odvolaní namieta. Svoje právo stretávať sa s deťmi neobmedzene zneužíva tým, že prichádza pre deti v nočných hodinách a čas s nimi strávený využíva na intrigy voči nej. Uviedla, že s neobmedzeným stykom odporcu s deťmi súhlasila len preto, že odporca nikdy na deti nemá čas, ale v súčasnosti, keď toto svoje právo zneužíva, čo zle vplýva na výchovu maloletých detí, s tým nesúhlasí. Svoje manželstvo označila za hlboko a trvale rozvrátené, neplniace svoj spoločenský účel už jeden rok, počas ktorého s odporcom spolu nekomunikujú a preto nie je možné očakávať jeho obnovenie. Navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu potvrdiť.

Kolíznym opatrovníkom maloletých detí sa k odvolaniu odporcu nevyjadril.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o rozvode manželstva, o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti navrhovateľky, o vyživovacej povinnosti odporcu voči maloletým deťom dostatočne zistil skutkový stav, prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia odvolací súd v súlade s § 219 ods. 2 dodáva, že povinnosť manželov žiť spolu, byť si verní, vzájomne si pomáhať a vytvárať zdravé rodinné prostredie, je právnym vyjadrením mravných postulátov, ktoré povinnosti nemožno vynucovať, ale v prípade, že sa neplnia, možno sa domáhať rozvodu manželstva. Vzájomná pomoc spočíva v majetkovej, ale aj v nemajetkovej sfére, ide najmä o prekonávanie každodenných starostí vo všetkých životných situáciách. Z citovaných zákonných ustanovení v odôvodnení napadnutého rozsudku vyplýva zásada objektívneho hľadiska posúdenia podmienok pre rozvod manželstva a to, či manželstvo môže plniť svoj spoločenský účel. Spoločenský účel manželstva spočíva vo vytváraní rodinného prostredia, v ktorom manželia spolu žijú vo vzájomnej zhode, citovom zblížení, poskytujúc si vzájomnú podporu a pomoc. Prechodný a krátkodobý nesúlad medzi manželmi nemôže byť dôvodom na rozvod manželstva. Pri skúmaní vážnosti rozvratu manželstva je povinnosťou súdu vždy dôsledne zistiť a následne vyhodnotiť najmä citový vzťah medzi manželmi, ako aj dĺžku trvania a intenzitu rozvratu vzťahu medzi nimi a rovnako prihliadnúť na odkázanosť jedného a pomoc druhého manžela. Zistenie príčin, ktoré viedli k vážnemu rozvráteniu manželstva, nie je iba zistením základnej alebo poslednej príčiny, ale zistením všetkých príčin, ktoré boli podnetom a ktoré sa prehlbovali a dovŕšili rozvrat medzi nimi do tej miery, že rozvod sa stal rozumným východiskom zo vzniknutej situácie. Na zrušenie manželstva rozvodom nie je právny nárok. Zákon o rodine nevypočítava jednotlivé dôvody, pre ktoré by súd mal povinnosť manželstvo rozviesť. Rozvod manželstva je odôvodnený, len ak sú splnené podmienky ustanovené v § 23 Zákona o rodine, teda ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne rozvrátené a narušené, že manželstvo nemôže plniť svoj spoločenský účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Objektívny kvalifikovaný rozvrat vzťahov medzi manželmi je daný intenzitou rozvratu a dĺžkou jeho trvania, ktoré sú zahrnuté v požiadavke vážnosti a trvalosti rozvratu. Znamená to, že manželstvo možno rozviesť, iba ak je rozvod v tom ktorom prípade riešením zodpovedajúcim stanoveným hľadiskám na manželstvo a jeho zánik rozvodom. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k rozvodu manželstva

účastníkov konania dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že ich manželstvo vzhľadom na rozvrat manželských vzťahov, ktorý je vážny a trvalý, bez možnosti obnovenia jeho základných funkcií, nemôže plniť svoj spoločenský účel. Vzhľadom na jednoznačný postoj navrhovateľky nemožno očakávať, že manželské spolužitie účastníci obnovia, a že ich manželstvo v budúcnosti bude plniť svoj účel, najmä pre absolútnu absenciu citového vzťahu navrhovateľky k odporcovi, ktorý je nevyhnutným predpokladom spolužitia manželov. Dôkazom trvalosti a vážnosti rozvratu manželstva je aj nepochybne zistená skutočnosť, že manželia spolu viac ako rok nekomunikujú a odporca tvrdí, že s rozvodom nesúhlasí a je ochotný v plnom rozsahu prispôbiť svoje chovanie požiadavkám navrhovateľky, v odvolaní uvádza skutočnosti relevantné pre rozvod manželstva. Pokiaľ odporca namieta nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, odvolací súd konštatuje, že v priebehu konania na súde prvého stupňa boli nepochybne zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie v merite veci. K odvolacím návrhom odporcu vykonať dokazovanie vypočutím rodičov účastníkov konania odvolací súd dodáva, že je výlučne vecou konajúceho súdu, či vykoná dôkazy označené účastníkmi konania za predpokladu, že skutkový stav potrebný na rozhodnutie vo veci spoľahlivo zistil inými dôkaznými prostriedkami (§ 120 ods. 1 O.s.p.), konkrétne v tejto právnej veci vypočutím účastníkov konania a ich detí a tiež kolízneho opatrovníka. Neobstojí preto odvolacia námietka odporcu, že súd prvého stupňa nezistil riadne skutkový stav. Odvolací súd konštatuje, že odporca v rámci odvolacieho konania neuviedol fakticky žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o návrhu na rozvod manželstva. Odvolací súd poukazuje na nepochybné vyjadrenie navrhovateľky k odvolaniu, v ktorom uviedla, že jej rozhodnutie je nemenné a preto nemožno očakávať obnovenie ich manželského spolužitia. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil aj so závermi súdu prvého stupňa týkajúcimi sa hodnotenia schopností a možností odporcu prispievať na výživu maloletých detí a na zvýraznenie správnosti tohto výroku dodáva, že príjem navrhovateľa ustálený súdom prvého stupňa mu jednoznačne umožňuje plniť si vyživovaciu povinnosť v určenom rozsahu. K ďalšej odvolacej argumentácii týkajúcej sa hodnotenia odôvodnených potrieb maloletých detí odvolací súd dodáva, že z ustálenej súdnej praxe sú tieto notoricky známe súdom ako prvého, tak aj druhého stupňa, preto ich netreba nijak zvlášť dokazovať, ak sa nevymykajú z bežného rámca (zdravotný stav dieťaťa, výnimočný talent a podobne). Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že výživné 60 € mesačne pre jedno dieťa, predstavujúce výživné na jeden deň 3 €, zohľadňuje iba základnú mieru nevyhnutných potrieb dieťaťa, ktoré by rozhodne odôvodňovali určenie výživného vo väčšom rozsahu, ale vychádzajúc z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého odôvodnené potreby maloletého dieťaťa nie sú jediným zákonným kritériom pre určenie výživného, pretože okrem nich je potrebné zohľadniť aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, ktoré sú vždy limitujúcim kritériom vo vzťahu k uspokojovaniu odôvodnených potrieb dieťaťa, nebolo možné rozhodnúť inak. Pomery odporcu sú vyjadrené v napadnutom výroku o určení výživného iba rozsahom 60 € mesačne na jedno dieťa po zohľadnení minimálneho príjmu matky, ktorá si za týchto okolností plní vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom prevažne osobnou starostlivosťou o nich. Odvolací súd je toho presvedčenia, že otec je schopný si zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na uspokojenie vlastných potrieb v rozsahu minimálne bežného životného štandardu, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby rovnaký štandard umožnil svojim deťom formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa, rodičia ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo.

Podľa § 221 ods. 1 písm.h/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 1 písm.f/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 2 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým upravil styk otca s maloletými deťmi neobmedzene podľa § 221 ods. 1 písm.f/ a h/ O.s.p. a podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia v tejto časti pre absolútnu absenciu dôvodov, čím bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom, pretože súd prvého stupňa rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, hoci zo zákona bol sám povinný vykonať dôkazy, nakoľko ide o konanie starostlivosti súdu o maloleté dieťa,

v ktorom platí vyšetrovacía zásada a navyše v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec neuviedol, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvého stupňa dôsledne vykonať dokazovanie zamerané na zistenie relevantných skutočností nevyhnutných pre rozhodnutie o úprave styku otca s maloletými deťmi, zistený skutkový stav posúdiť podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, opäť rozhodnúť o úprave styku a rozhodnutie odôvodniť v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. tak, aby bol spätne preskúmateľný, zrozumiteľný, presvedčivý a logicky správny.

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák.č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.